

Countus en Flynth: hogere melkprijs op korte termijn

Henk ten Have

Countus en Flynth hebben voor vakblad Geitenhouderij een gezamenlijke visie opgesteld op de melkgeitenhouderij. De twee accountants- en adviesbureaus verwachten dat de melkprijs nog verder zal stijgen op korte termijn (2013-2014) en er in Nederland in totaal zo'n tweehonderd melkgeitenbedrijven zullen overblijven, ongeveer honderd minder dan nu.

Countus en Flynth hebben samen zestig professionele melkgeitenhouders als klant. Daarmee hebben ze een goed beeld van deze sector en de ontwikkelingen die er plaatsvinden. Vakblad Geitenhouderij vroeg de twee accountants- en adviesbureaus hun visie te geven op acht thema's binnen de melkgeitenhouderij.

Aantal bedrijven in Nederland

In Nederland zijn er rond 2015 nog 150 tot 175 gangbare melkgeitenbedrijven over (met 800 tot 2.000 melkgeiten) en vijftig biologische (met 400 tot 800 melkgeiten). De biologische melkgeitenhouderij zal heel langzaam blijven groeien. In de gangbare melkgeitenhouderij zal een verdere professionalisering plaatsvinden met daardoor schaalvergroting en geitenhouders die op kostprijs sturen.

Aantal geiten per bedrijf

Voor een rendabel bedrijf is op termijn een minimumaantal van duizend geiten nodig. In de praktijk zullen de meeste bedrijven uitkomen op een gezinsplusbedrijf met tussen 1.500 en 2.000 melkgeiten. Dit ook uit sociaal oogpunt: het is mogelijk om als gezin met name het melken een keer over te slaan en over te laten aan een parttime medewerker.

Melkprijs

De geitenmelkprijs zal op korte termijn nog stijgen en hoger komen te liggen dan de langjarige verwachting van KWIN van 42 cent. De prijs komt wellicht eerder uit op 44 cent en zal de komende vijf jaar op niveau blijven aangezien de vraag naar geitenmelk

naar verwachting groot blijft. Nederland kent relatief veel melkverwerkers die een eigen markt bedienen. Hierdoor is er flinke concurrentie; dit is op korte termijn goed voor de melkprijsontwikkeling.

Verwaarding van bokjes

Verwaarding van bokjes zal grotendeels afhangen van de melkpoederprijs: is deze hoog, dan is het opfokken van bokjes niet rendabel of moeten geitenhouders veel bijbetalen voor de afvoer van de jonge dieren naar een opfokbedrijf.

Maatschappelijke waardering

Diergezondheid is belangrijk voor de waardering door de omgeving. Steeds meer bedrijven zijn vrij van CAE en CL en er wordt (verplicht) gevaccineerd tegen Q-koorts. De maatschappelijke waardering is al hoog door het hoge aaibaarheidsgehalte van geiten. Dat de geiten op stro worden gehouden, helpt ook mee; verbetering van dierenwelzijn heeft geen hoge prioriteit met het oog op maatschappelijke waardering. Wel is de ligging van melkgeitenbedrijven ten opzichte van woningen van burgers een belangrijk issue in het kader van volksgezondheid. Bij uitbreidingsplannen/vergunningaanvragen kunnen geitenhouders te maken krijgen met bezwaren van burgers. Burgers vroegtijdig betrekken bij het bedrijf kan problemen in een later stadium voorkomen of verminderen (beheersbaar maken).

Geitenzuivel

Door professionalisering in de melkgeitenhouderij, die vooral kostprijsgestuurd is, zal in de toekomst meer op grotere afzetmarkten (bulkmarkten) gehandeld worden. Melkverwerkers zullen dus moeten kiezen en het aantal verwerkers zal kleiner worden. Hierdoor ontstaat meer prijsfluctuatie. Een aantal kleinere bedrijven zal zich (meer) op de nichemarkten (blijven) concentreren en zorgen voor een stukje productinnovatie.

Samenwerking

Enkele melkgeitenbedrijven zullen zich specialiseren en uit oogpunt van arbeid en ziektedruk de opfok uitbesteden aan derden of op een andere locatie uitvoeren; op de thuislocatie zijn dan meer groeimogelijkheden. Het gaat dan wel om een-op-eenrelaties. Er zal waarschijnlijk ook meer samenwerking met/tussen ketenpartners plaatsvinden, bijvoorbeeld met melkverwerkers.

Vershil kop- en staartgroep (verschil financieel-economische resultaten)

In de staartgroep zitten ook groeiers. Het betreffen bijvoorbeeld bedrijven die vanwege Q-koorts zijn geruimd en daardoor twee jaar achterstand hebben opgelopen. Meestal duurt het drie tot vier jaar voordat deze bedrijven weer op hun oude niveau zitten. Stoppers zullen bedrijven zijn die het om financiële redenen (een te laag rendement) niet vol kunnen houden, geen opvolger hebben of door de omvang (te klein om voldoende inkomen te kunnen behalen) niet meer over te nemen zijn. ♪